

Sygn. akt III AUa 1188/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Żurecki (spr.)
Sędziowie	SSA Irena Goik SSA Jolanta Pietrzak
Protokolant	Beata Gandyk

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2012r. w Katowicach

sprawy z odwołania G. G. (G. G.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o wypłatę odsetek ustawowych od przyznanej renty

na skutek apelacji ubezpieczonego G. G.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku z dnia 27 marca 2012r. sygn. akt IX U 1586/11

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu G. G. prawo do odsetek ustawowych z tytułu opóźnienia w ustaleniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od dnia 16.10.2009 r. do dnia wypłaty świadczenia,

2. oddala apelację w pozostałej części.

/-/ SSA J. Pietrzak /-/ SSA M. Żurecki /-/ SSA I. Goik

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1188/12

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku wyrokiem z dnia 27 marca 2012 roku zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 11 października 2011 roku odmawiającą G. G. prawa do odsetek ustawowych z tytułu opóźnienia w wypłacie renty wypadkowej przyznanej wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 7.09.2011 roku na dalszy okres od 1.08.2009 roku do 31.07.2014 roku w ten sposób,

że przyznał ubezpieczonemu prawo do odsetek w wysokości 2.065,87 złotych (pkt 1 wyroku) i oddalił odwołanie w pozostałej części (tj. w zakresie żądania odsetek od dnia 1.08.2009 roku).

Sąd Okręgowy uznał, że ostatnią okolicznością niezbędną dla wydania decyzji w sprawie renty należnej ubezpieczonemu po dniu 1.08.2009 roku były ustalenia zawarte w sporządzonej, w toku postępowania apelacyjnego, opinii biegłego sądowego z zakresu medycyny pracy z dnia 10.06.2011 roku przyjętej przez Sąd Apelacyjny za podstawę rozstrzygnięcia zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego z dnia 7.12.2010 roku oddalający odwołanie ubezpieczonego od decyzji organu rentowego z dnia 1.09.2009 roku odmawiającej prawa do renty. Przyjmując powyższe Sąd nakazał organowi rentowemu wyliczenie kwoty należnych odsetek z tytułu opóźnienia w wypłacie świadczenia, którą następnie ujął w pkt 1 wyroku.

Uzasadniając rozstrzygnięcie o oddaleniu żądania ubezpieczonego wypłaty odsetek od dnia 1.08.2009 roku Sąd wskazał, że niezbędna dla ustalenia prawa do renty przesłanka niezdolności do pracy „została faktycznie ustalona dopiero w toku postępowania apelacyjnego w drodze opinii biegłego sądowego z dnia 10.06.2011 roku, albowiem wcześniejsze postępowanie przed organem rentowym jak i przed sądem pierwszej instancji w szczególności wydane opinie biegłych z zakresu medycyny pracy nie dawały podstaw dla stwierdzenia niezdolności do pracy i dopiero opinia biegłego z dnia 10.06.2011 roku była podstawą dla stanowczego rozstrzygnięcia sprawy”.

Wyrok zaskarżył apelacją ubezpieczony wnosząc o jego zmianę i przyznanie prawa do odsetek w kwocie 12.112 złotych liczonych od dnia 1.08.2009 roku.

Apelujący nie zgodził się ze stanowiskiem Sądu Okręgowego, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej dla wydania decyzji rentowej z dnia 1.09.2009 roku dopiero od czasu ustalenia jego dalszej niezdolności do pracy w toku postępowania odwoławczego przed sądami, skoro postępowanie to potwierdziło nietrafność orzeczenia komisji lekarskiej ZUS z dnia 5.08.2009 roku, w oparciu o które wydano błędną decyzję.

Sąd Apelacyjny uwzględnił częściowo apelację.

Podstawą roszczenia o wypłatę odsetek z tytułu opóźnienia w ustaleniu i wypłaceniu świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych jest przepis art.85 ust.1 ustawy z dnia 13.10.1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym organ rentowy jest obowiązany do wypłaty odsetek od świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego jeżeli w następstwie okoliczności, za które Zakład ponosi odpowiedzialność, nie ustalił prawa do świadczenia lub go nie wypłacił w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń.

Takimi przepisami w przypadku prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy pozostającej w związku z wypadkiem przy pracy są również w przypadku rent z tytułu wypadków przy pracy przepisy ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z FUS.

Zgodnie z art.118 ust.1 ustawy organ rentowy jest obowiązany wydać decyzję w sprawie prawa do świadczenia w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

W myśl art.118 ust.1a ustawy w brzmieniu obowiązującym od dnia 1.04.2009 roku w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

W związku z powyższym w rozpoznawanej sprawie dla stwierdzenia, czy organ rentowy jest zobowiązany do wypłaty odsetek ubezpieczonemu istotna jest ocena, czy

w świetle ustaleń poczynionych w toku postępowania odwoławczego od decyzji z dnia 1.09.2009 roku odmawiającej ubezpieczonemu prawa do renty na dalszy okres wskutek przyjęcia, że ubezpieczony był zdolny do pracy można przypisać organowi rentowemu błąd w ocenie tej przesłanki rentowej jako ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji w sprawie prawa do świadczenia, przyznanego następnie wyrokiem Sądu.

W uzasadnieniu zaskarżonego w niniejszej sprawie wyroku Sąd Okręgowy zrelacjonował przebieg postępowania dowodowego w sprawie zakończonej ostatecznie wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 7.09.2011 roku, jednak wyprowadził z tego sprawozdania nieprawidłowe i sprzeczne z powołanymi wyżej przepisami wnioski konkludując, że ustalenie niezdolności do pracy ubezpieczonego było możliwe dopiero na etapie postępowania apelacyjnego przed sądem. Wobec takiego stwierdzenia sąd nie miałby podstaw dla uznania, że za nieustalenie tej okoliczności ponosi odpowiedzialność organ rentowy, co jednak Sąd przyjął, wskazując,

że ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji była opinia biegłego sądowego z dnia 10.06.2011 roku - co wobec treści przepisu art.118 ustawy o emeryturach i rentach jest niedopuszczalne, albowiem w razie przyjęcia odpowiedzialności organu rentowego za nieprawidłową ocenę zdolności do pracy ubezpieczonego ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji z dnia 1.09.2009 roku było orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 25.08.2009 roku zaś w przeciwnym razie - data wpływu do organu rentowego wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 7.09.2011 roku.

Wobec powyższego zaskarżony wyrok nie mógł się ostać.

Trafnie bowiem apelujący podnosi, że z analizy postępowania dowodowego, na które złożyło się kilka opinii biegłych sądowych lekarzy, weryfikujących ocenę zdolności do pracy dokonaną w orzeczeniu komisji lekarskiej ZUS z dnia 25.08.2009 roku wynika, że ocena ta była błędna i wskutek tego doszło do opóźnienia w wypłacie renty za okres po 1.08.2009 roku.

Analizy takiej zabrakło w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Z uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 7.09.2011 roku III AUa 248/11 wynika natomiast, że przeprowadzone postępowanie dowodowe z opinii biegłych sądowych z zakresu medycyny pracy potwierdziło nietrafność oceny zdolności do pracy organu rentowego w przypadku ubezpieczonego, jako dokonanej z niewłaściwym uwzględnieniem poziomu jego kwalifikacji jako górnika pod ziemią i związanej z tym zawodem specyfiki pracy górniczej rzutującej na możliwość jej wykonywania w kontekście stwierdzonych schorzeń ortopedycznych. Należy przy tym zauważyć, że odmienna ocena zdolności do pracy dokonana przez Sąd została oparta na takich samych danych medycznych jakimi dysponował organ rentowy przed wydaniem decyzji rentowej z dnia 1.09.2009 roku.

Te właśnie okoliczności uzasadniają przyjęcie odpowiedzialności organu rentowego za opóźnioną wypłatę świadczenia po dniu 1.08.2009 roku i w konsekwencji przyjęcie zasadności roszczenia o wypłatę odsetek od renty, której pierwsza rata miesięczna wynikająca z decyzji z dnia 1.09.2009 roku powinna była nastąpić w dniu 16.10.2009 roku.

Zgodnie bowiem z art.118 ust.5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wypłata świadczenia wynikająca z decyzji ponownie ustalającej prawo do świadczenia lub jego wysokość następuje w najbliższym terminie płatności świadczenia albo w następnym terminie płatności, jeżeli okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni.

Zatem skoro okres między datą orzeczenia komisji lekarskiej ZUS z 25.08.2009 roku w sprawie niezdolności do pracy ubezpieczonego po 1.08.2009 roku a najbliższym terminem płatności renty oznaczonym dla ubezpieczonego na dzień 15 każdego miesiąca był krótszy niż 30 dni to bezzwłoczna wypłata świadczenia powinna nastąpić w kolejnym terminie płatności, tj. 15.10.2009 roku.

W myśl § 2 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1.02.1989 roku w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek w ustalaniu lub wypłacie świadczeń

z ubezpieczeń społecznych, wydanego na podstawie art.85 ust.2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu ustalenia prawa do świadczeń lub ich wypłaty przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny orzekł o zmianie zaskarżonego wyroku jak w pkt 1 wyroku.

Sąd oddalił natomiast apelację w części żądania odsetek za okres od 1 sierpnia 2009 roku jako nie mającego podstaw w powołanych wyżej przepisach.

/-/ SSA J. Pietrzak /-/ SSA M. Żurecki /-/ SSA I. Goik

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JM